

Marka

Hipodrom Cad. No: 115
06330 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0312) 3031000
Faks: (0312) 3031173

www.turkpatent.gov.tr
info@tpe.gov.tr

Çağrı Merkezi (0312) 303 1 303
www.twitter.com/TPEKurumsal
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ KURUMSAL

“Sınai Mülkiyet Hakları, sanayideki yeniliklerin, buluşların, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına; veya ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerindeki üreticisinin veya satıcısının ayırtedilmesini sağlayacak şekilde söz konusu malların üzerindeki işaretlerin sahipleri adına kayıt edilmesini ve böylece ilk uygulayıcılarının ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan gayri maddi haklardır.

Bu broşür, marka ve marka tescili konusunda giriş düzeyinde bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır. Daha detaylı bilgi almak için kurumun internet sitesi ziyaret edilebilir. İnternet sitesinde başvuru kılavuzları, yasalar, yönetmelikler, ücretler vb. konularda ayrıntılı bilgi bulunmaktadır.

Başvuru işlemleri için vekil tutma zorunluluğu bulunmamakla beraber dilerseiz başvurunuzu hazırlamak ve takip etmek için Enstitü sicilüne kayıtlı marka vekillerinden de yardım alabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

- 3> Marka nedir?
- 3> Markaların korunması?
- 3> Marka tescilinin marka sahibine sağladığı haklar nelerdir?
- 4> Marka tescilini engelleyen temel sebepler
- 7> Markalar üzerinde kullanılan işaretler
- 7> Marka tescili zorunlu mudur?
- 7> Marka başvurusu
- 7> Marka başvurusunda gerekli belgeler
- 8> Başvuru öncesi benzerlik araştırması
- 8> Marka korumasından yararlanacak kişiler
- 8> Markanın koruma süresi
- 11> Marka hakkının sona ermesi
- 11> Markanın kullanılması zorunluluğu
- 11> Markanın hükümsüzlüğü
- 12> Markaların uluslararası tescili
- 12> Madrid sisteminin avantajları
- 15> Topluluk markası (CTM)
- 15> Marka hakkının ihlali
- 15> Marka hakkının ihlal edilmesi durumunda geçerli olacak cezalar
- 16> Turquality nedir?

Marka, tüketicinin hangi ürünü alıp, kullanacağına karar verme aşamasında yönlendirici bir işarettir.

Marka Nedir?

Marka, bir teşebbüs tarafından sunulan mal ya da hizmetlerin diğer teşebbüslerinkinden ayırt edilebilmesini sağlayan işaretlerdir.

Malları veya hizmetleri ayırmak için kullanılan ayırt edici kelimeler, harfler, rakamlar, çizimler, resimler, şekiller, renkler, logolar veya bunların kombinasyonları marka olarak tescil edilebilir.

Markaların Korunması

Marka koruması esas olarak tescil yoluyla elde edilebilir. Bir markanın tescil ettirilmesi, özellikle aynı ya da karıştırılabilecek derecede benzer bir marka ile ihtilaf oluşması halinde daha güçlü koruma sağlayacaktır.

Birçok kimse, ticaret unvanının ve ticari işletmenin ticaret sicilinde tescilinin, eşzamanlı olarak marka koruması anlamına geldiğini düşünmektedir. Bu çok yaygın bir yanlış algılamadır. Ticaret unvanları ve markalar arasındaki farkı anlamak önemlidir.

Ticari unvan; şirketinizin tam adıdır, örneğin "Abc Kimya Sanayi Anonim Şirketi" gibi ve bu şirketinizi tanımlar. Bu unvan genellikle şirketinizin yasal yapısını tanımlayan Ltd. Şti., A.Ş., ya da benzer kısaltmalarla biter.

Marka ise, şirketinizin ürünlerini /hizmetlerini farklı kılan işarettir. Bir şirket çok çeşitli markalara sahip olabilir. Örneğin, "Abc Kimya Sanayi Anonim Şirketi" piyasaya sürdüğü farklı ürünler için farklı markalar kullanabilir. Bu markalar ticaret unvanıyla aynı ibareden oluşabileceği gibi (Örn. ABC) ticaret unvanından tamamen farklı bir kelime de (Örn. XYZ) marka olarak kullanılabilir.

Marka Tescilinin Marka Sahibine Sağladığı Haklar Nelerdir?

- ▶ Marka tescili, sahibine, markayı tek başına kullanma hakkı ve izinsiz kullanılmasını önleme yetkisi verir.
- ▶ Markanın tescil kapsamına giren aynı veya benzer mal veya hizmetlerle ilgili olarak karıştırılma ihtimali olan, tescilli markanın itibarından dolayı haksız avantaj elde edecek veya tescilli markanın ayırt edici karakterine zarar verecek nitelikteki herhangi bir işaretin izinsiz kullanımını önleme hakkı verir.

- ▶ Tescilli bir marka başkasına devir edilebilir, miras yolu ile intikal edebilir, kullanma hakkı lisans konusu olabilir, rehin verilebilir veya teminat olarak gösterilebilir.
- ▶ Tescilli olmayan markalar, markaların tescili ve korunması hakkındaki yasalarla getirilen haklardan ve korumadan yararlanamazlar.

Marka Tescilini Engelleyen Temel Sebepler

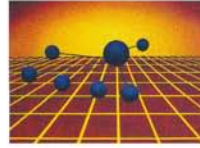
Marka seçiminde markanın tescilinin engelleyen sebepleri dikkate almak önemlidir. Marka tescili için yapılan başvurular, yeterli şartları sağlamadığı durumda, aşağıda "mutlak nedenler" olarak adlandırılan gerekçelerden dolayı reddedilir.

- ▶ **Ayrıntılı bilgi için: Marka İnceleme Kılavuzu**
<http://www.tpe.gov.tr/TurkPatentEnstitusu/laws/informationDetail?id=102>
- ▶ Ayırt edici niteliğe sahip olmayan işaretler,
- ▶ Aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetlerle ilgili olarak tescil edilmiş veya daha önce tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer olan işaretler,
- ▶ Tescili talep edilen mal ya da hizmetler için cins, çeşit, vasıf, kalite, miktar, amaç, değer, coğrafi kaynak ve karakteristik özellikler belirten işaretler,
- ▶ Ticaret alanında herkes tarafından kullanılan veya belirli bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup olanları ayırt etmeye yarayan işaret ve adları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar,
- ▶ Tescili talep edilen ürünün doğal yapısından ortaya çıkan şeklini veya bir teknik sonucu elde etmek için zorunlu olan, kendine malın şeklini veya mala asli değerini veren şekli içeren işaretler,
- ▶ Mal veya hizmetin niteliği, kalitesi veya üretim yeri, coğrafi kaynağı gibi konularda halkı yanıltıcı nitelikteki işaretler,
- ▶ Ülke bayrakları, WIPO Uluslararası Büro'ya korunması için iletilmiş olan devletlere ait hükümlerlik işaretleri, hanedanlık armaları, resmi kontrol ve garanti işaretleri ile uluslararası kurumlara ait isim, damga, amblem ve işaretler,
- ▶ Tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş nitelikteki isim, amblem, arma, vb. işaretler Dini değerleri ve sembolleri içeren işaret ve adlandırmalar,

Günümüzde rekabet, markalar arasındadır. Markanızı tescil ettirmek suretiyle, taklitlerinden ve haksız rekabetten koruyabilirsiniz.

Bir işletme birden fazla sayıda tescilli markaya sahip olabilir

Markalar Üzerinde Kullanılan İşaretler

Bir markanın yanında ®, TM, SM veya benzer sembollerin kullanımı bir zorunluluk değildir ve ek bir yasal koruma sağlamaz. Bununla birlikte bu tür kullanımlar, söz konusu işaretin bir marka olduğu konusunda başkalarını bilgilendirmenin, dolayısıyla ihlalcileri ve taklitçileri uyarmanın uygun bir yolu olabilir. TM sembolü bir işaretin marka olduğunu gösterirken ® sembolü marka tescil edildiği zaman kullanılır. Hizmet markaları için ise SM sembolü kullanılır.

Marka Tescili Zorunlu mudur?

Markaların tescili zorunlu olmamakla birlikte, tescil marka üzerindeki hakları ispatlayan ve marka ihlalinin engelleyen en önemli araçtır. Tescilli marka sahibine daha geniş bir koruma sağlandığından faaliyette bulunulan bütün ülkelerde marka tescili önemle tavsiye edilmektedir.

Marka Başvurusu

Marka tescili için usulüne uygun olarak doldurulmuş form dilekçe ile Türk Patent Enstitüsü'ne başvuruda bulunmak gereklidir. Faks ile yapılan başvurular kabul edilmemekte olup, başvuruların elden, posta yoluyla veya elektronik imza ile internet ortamında yapılması gerekmektedir.

Marka Başvurusunda Gerekli Belgeler

Marka tescil başvurusunun geçerli olabilmesi için;

- ▶ Enstitü internet sitesinde yer alan "Marka Başvuru Formu"nun bilgisayar ortamında eksiksiz doldurulması,
- ▶ Marka olarak kullanılmak üzere saptanan işaretin baskı yoluyla çoğaltmaya ve yayıma elverişli örneğinin,
- ▶ Marka başvuru ücretinin ödendiğini gösterir belge aslının (Ücretler marka sahibi ya da marka vekili adına yatırılacak, unvan veya adres farklı olmayacaktır.)

Türk Patent Enstitüsü'ne teslim edilmesi zorunludur. Ortak marka veya garanti markası başvurularında ise ayrıca yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olarak hazırlanmış teknik şartnamenin teslimi gerekmektedir.

* Elektronik imza ile başvurularda ücret dekontu talep edilmemektedir.

Başvuru Öncesi Benzerlik Araştırması

Tescil talebinde bulunulacak markanın daha önce başkası adına tescil ya da başvuruya konu olup olmadığı ön araştırma ile öğrenilebilir. Ön araştırma işlemi ücret karşılığı Türk Patent Enstitüsü'nden talep edilebileceği gibi, Türk Patent Enstitüsü internet sitesinden ücretsiz olarak da yapılabilir.

Marka Korumasından Yararlanacak Kişiler

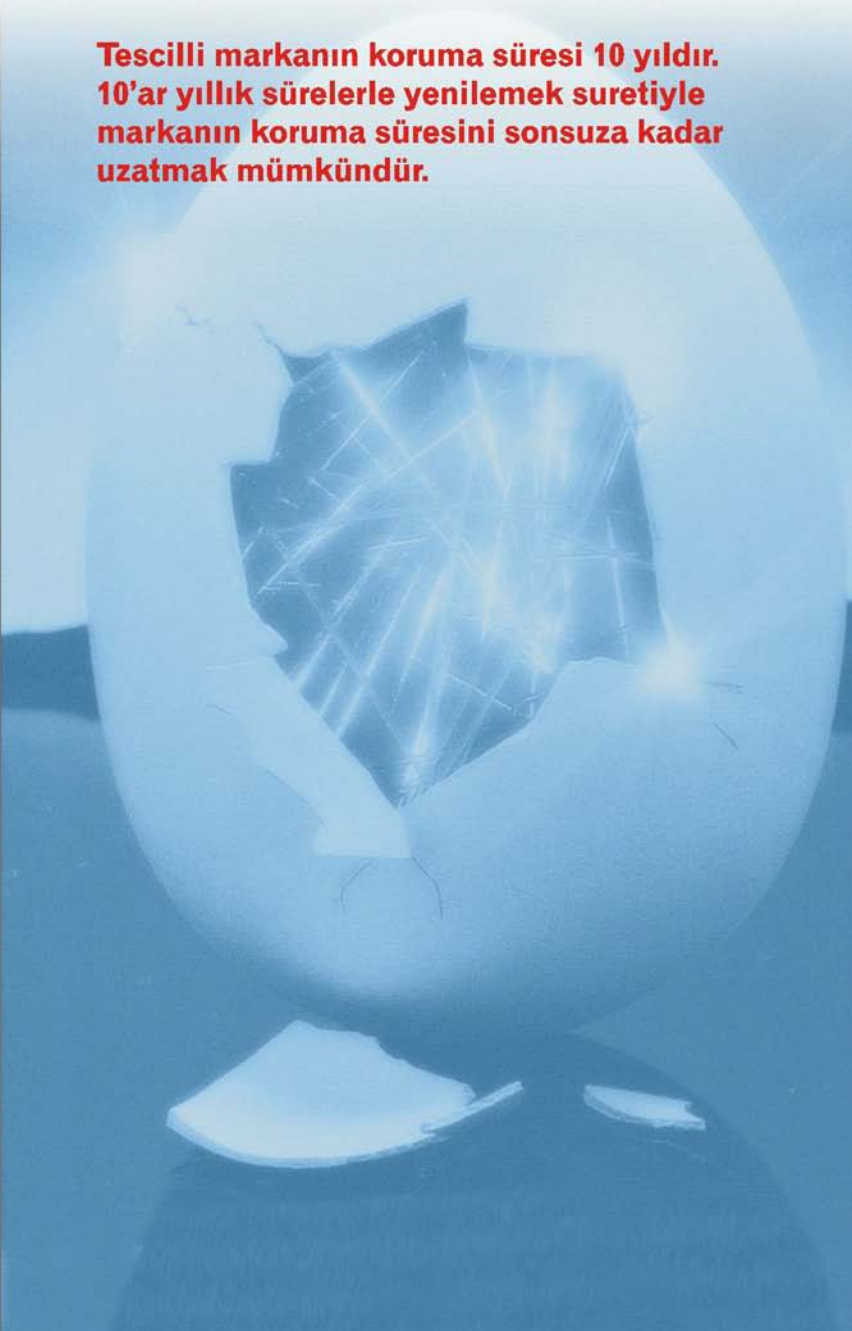
- ▶ Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde ikamet eden gerçek veya tüzel kişiler,
 - ▶ Türkiye'de sınai veya ticari faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler,
 - ▶ Paris Sözleşmesi'ne veya Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşmasına Üye Ülke vatandaşları veya bu ülkelerde ikamet eden ya da, ticari veya sınai faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler,
 - ▶ Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına kanunen veya fiilen marka koruma hakkı veren ülke vatandaşları,
- Türkiye'de marka tescili elde etme hakkına sahiptir.

Markanın Koruma Süresi

Tescil edilen bir marka başvuru tarihinden itibaren 10 yıl süre ile korumadan yararlanır. 10'ar yıllık sürelerle yenilenmek suretiyle tescilli bir markanın sınırsız bir süre ile korunması mümkündür.

Yenileme talebi koruma süresinin sona ermesinden önceki 6 ay içerisinde yapılır. Bu süre içerisinde yenileme talebi yapılmayan markalar için, ek ücret ödemek şartıyla, 10 yıllık sürenin sona ermesinden sonraki 6 aylık süre içerisinde de yenileme talebi yapılabilir.

Tescilli markanın koruma süresi 10 yıldır. 10'ar yıllık sürelerle yenilemek suretiyle markanın koruma süresini sonsuza kadar uzatmak mümkündür.

Kullanılan markanın belli bir bilinirliğe ulaştıktan sonra karşılaşılabilecek riskler dikkate alınarak markanın kullanıma başlamadan önce tescil ettirilmesine özen gösterilmelidir.

Marka Hakkının Sona Ermesi

Tescilli bir marka üzerindeki tescilden doğan haklar;

- ▶ Markanın 10 yıllık koruma süresi sonunda yenilenmemesi,
- ▶ Marka sahibinin marka hakkından vazgeçmesi, markanın mahkemece hükümsüz kılınması veya iptal edilmesi hallerinde sona erer.

Markanın Kullanılması Zorunluluğu

Markaların Korunması Hakkındaki 556 Sayılı KHK, tescil edilen bir markanın kesintisiz olarak 5 yıl süre ile kullanılmamasını iptal gerekçesi olarak belirtmektedir. Dolayısıyla, marka tescil başvurularında sadece üretimi ya da sunumu düşünülen mal ve hizmetlerin belirtilmesi gerekmektedir. Markaların, kullanılması düşünülmeyen mal ya da hizmetler için tescili hem tescil maliyetlerini artıracak hem de markanın iptali riskini ortaya çıkaracaktır.

Markanın Hükümsüzlüğü

- ▶ Tescil tarihinden itibaren 5 yıl süre ile kullanılmayan veya kullanıma 5 yıllık bir süre için kesintisiz ara verilen,
- ▶ Kullanım sonucu jenerik bir isim haline gelen,
- ▶ Kullanım sonucu yanıltıcı bir nitelik kazanan, Tescile engel bir durumun varlığına rağmen tescil edilmiş bulunan, markalar mahkeme kararı ile hükümsüz kılınabilir.

Markaların Uluslararası Tescili

Bütün sınai mülkiyet haklarında olduğu gibi marka tescili ve koruması da ulusal nitelikli haklardır. Dolayısıyla, tescilli bir marka tescilden doğan haklardan sadece tescil edildiği ülke sınırları içerisinde yararlanabilir. Bu nedenle, diğer ülkelerde de tescilin sağladığı haklardan yararlanabilmek için markaların faaliyette bulunulan bütün ülkelerde ayrı ayrı tescili gerekir.

Türkiye 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren markaların uluslararası tesciline ilişkin Madrid Protokolü'ne taraf olduğu için Türk vatandaşları, Türkiye'de ikamet edenler veya Türkiye'de ticari veya sınai bir faaliyette bulunanlar, Türk Patent Enstitüsü aracılığıyla Madrid Protokolü'ne taraf olan 94 ülkede ve Avrupa Topluluğu Markası (CTM) başvurusunda bulunabilirler. Madrid Protokolü çerçevesinde yapılan başvurular tescil talep edilen her bir ülkede ayrı ayrı incelenerek, tescil edilip edilmeyeceğine ilgili ülke yasaları çerçevesinde karar verilir. Dolayısıyla, başvurular tescil talep edilen bazı ülkelerde tescil edilirken bazılarında reddedilebilir.

Madrid Protokolü çerçevesinde uluslararası başvuru talebinde bulunabilmek için Türkiye'de tescilli ya da başvuru halinde bir markaya sahip olunması ve uluslararası başvurunun bu markayla uyumlu bir şekilde yapılması gereklidir.

Madrid Sisteminin Avantajları

- Tek ücret ödeyerek,
- Tek bir dilde,
- Tek bir başvuru yaparak,

sisteme taraf olan ülkelerin tamamında geçerli başvuru yapabilme imkanı vermesidir.

Uluslararası marka ile ilgili daha sonraki işlemler de tek bir işlemle yürütülür.

Markaların uluslararası tesciline ilişkin ayrıntılı bilgilere www.tpe.gov.tr ve www.wipo.int/madrid/ şeklindeki TPE ve WIPO web sitelerinden ulaşılabilir.

Marka tescili ve koruması ulusal nitelikli haklardandır.

**Topluluk markası sahibine bütün üye
ülkelerde geçerli eşit haklar sağlar.**

Topluluk Markası (CTM)

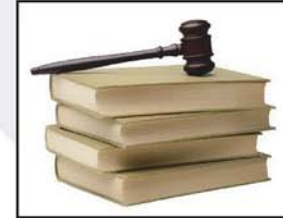
Topluluk markası Avrupa Topluluğu'na üye ülkelerin tamamında geçerli olan bir marka sistemidir. İnceleme ve tescil işlemleri İç Pazarı Uyumlaştırma Ofisi (OHIM) tarafından yürütülmektedir. Topluluk markası başvuruları doğrudan Topluluk Marka ve Tasarım Ofisine, Topluluğa Üye Ülke Marka-Patent Ofislerine ya da Madrid Protokolü çerçevesinde Türk Patent Enstitüsü'ne yapılabilir. Tescili elde edilen Topluluk markası sahibine bütün üye ülkelerde geçerli eşit haklar sağlar.

Marka Hakkının İhlali

Markanın tescili markaya kendiliğinden bir koruma sağlamamakta sadece bir hakkın tespiti ve tescilli işlevi görmektedir. Dolayısıyla, markanın başkaları tarafından haksız kullanımı ve marka hakkının ihlali durumunda marka sahibinin bu tür haksız kullanımları takip ederek yetkili mahkemelerde açacağı davalarla, tescilli markadan kaynaklanan haklarına dayanarak ihlalleri önlemesi gerekmektedir.

Marka Hakkının İhlal Edilmesi Durumunda Geçerli Olacak Cezalar

Suçun niteliğine bağlı 1-3 yıl hapis ve 20.000 güne kadar adli para cezası verilebilir.

Turquality nedir?

TURQUALITY®

Ürünün tasarımından mağaza rafında satışına kadar tüm süreçlerde sistematik kalite yönetimini belgeleyen ve garantör bir üst kimlik olması hedeflenen Turquality, Türkiye'de katma değeri üretilmiş ürünleri diğer iç ve dış rekabetten ayırtmak için maddi ve yönetsel katkı sağlayan bir destek programı olarak ortaya çıkmıştır. Belli standartları yakalamış Türk markalarının uluslararası pazarlarda kalite imajını güçlendirmek ve bilinirliğini arttırmak amacıyla desteklenmelerini içeren Turquality projesinin temeli, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri tarafından atıldı. Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından 2000/3 sayılı Tebliğ çerçevesinde uygulanan marka yardımı geliştirilerek 2003/3 sayılı "Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması ve Türk Malı İmajının Yerleştirilmesine Yönelik Faaliyetlerin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile markalaşma faaliyetlerine uzun süreli ve yüksek oranlı destekler getirilmiştir.

Yurtdışında yapılacak çalışmalara paralel olarak, sadece hak sahibi firmaların kullanabileceği Turquality logosu ile yabancı tüketiciler nezdinde o markaya karşı güven unsuru oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu destekten İhracatçı Birlikleri, Üretici Dernekleri, Üretici Birlikleri, Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketler, Türk moda tasarımcıları ile Turquality mağaza işleticisi ve/veya işleticileri yararlandırılabilir.

Türk ve kalite konseptlerini bir araya getiren Turquality Projesi'nin ilk adımı hazır giyim sektörüyle atılmıştır. Elektronikten kuyumculuğa, mücevher sektöründen mutfak eşyaları sektörüne kadar son tüketiciye hizmet sunan birçok sektörün Turquality'nin sunduğu avantajlardan yararlanması öngörülmektedir.

